

**«ՄԵՐՍՈՒՄ ԵՎ ՄԱՐՄՆԱՄԱՐՁՈՒԹՅՈՒՆ ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՀԱՍԱԿՈՒՄ (0-1 ՏԱՐԵԿԱՆ) ԵՎ ՀԱՃԱԽԱԿԻ ՀԱՆԴԻՊՈՂ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿ»
ԹԵՄԱՅՈՎ 14-ՕՐՅԱ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ**

**Ապրիլի 6-մայիսի 8, 2026թ., շաբաթ օր, ք.Երևան («Հայաստանի կինեզիոլոգների և արհեստավարժ մերսողների ասոցիացիա» ՀԿ)
«Հայաստանի կինեզիոլոգների և արհեստավարժ մերսողների ասոցիացիա» ՀԿ,
«Կինեզիոմեդ» ՍՊԸ**

- Թիրախային լսարան՝ բուժքույրեր, մանկաբարձուհիներ, բուժքույր/բուժեղբայր-մերսողներ, կինեզիստներ
- Մասնակիցների ակնկալվող թվաքանակ՝ 5-10 հոգի
- մասնակիցներին շնորհել ՇՄՁ 20 տեսական և 15 գործնական կրեդիտ.
դասավանդող Արթուր Մարտիրոսյանին՝ ՇՄՁ 10 տեսական կրեդիտ, Նաիրա Ապրեսյանին՝ ՇՄՁ 10 տեսական և 15 գործնական կրեդիտ
- Կոնտակտ 091684902

Օր 1՝ ապրիլ 6		
11:00-13:30	Երեխայի անատոմիաֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, աճը և զարգացումը Երեխայի զարգացման փուլերը	
11:00-13:20	Դասախոսություն - Ներարգանդային զարգացում /սաղմնային՝ մինչև 3ամիս և ընկերքային՝ 3ամսից մինչև ծնունդ/ : - Զարգացման արտարգանդային փուլ. Նորածնային շրջան. մինչև 4շաբաթ. Կրծքային շրջան. 1-12ամս. - Զարգացման արտարգանդային փուլ. Մսուրային շրջան 1-3տ. Նախադպրոցական շրջան. 3-6տ. Վաղ դպրոցական շրջան. 6-11տ. Ավագ դպրոցական շրջան 12-18տ.	Արթուր Մարտիրոսյան

13:20-13:30	Հարցեր և պատասխաններ	
Օր 2՝ ապրիլ 7		
11:00-13:30	Երեխայի ֆիզիկական զարգացումը	
11:00-13:20	<p>Դասախոսություն</p> <p>Անթրոպոմետրիկ հետազոտություններ՝ կշիռը, հասակը, գլխի, կրծքավանդակի, որովայնի շրջագծերը: Աճի աղյուսակներ, գործող սկրինինգներ: Մանկական օրգանիզմի անատոմիաֆիզիոլոգիական առանձնահատկություններ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Մաշկ, ենթամաշկային ճարպաշարակցական հյուսվածք, - Ոսկրային համակարգ, - Մկանային համակարգ - Շնչական համակարգ, - Սիրտ-անոթային համակարգ 	Արթուր Մարտիրոսյան
13:20-13:30	Հարցեր և պատասխաններ	
Օր 3՝ ապրիլ 8		
11:00-13:30	Երեխայի ռեֆլեքսներ, շարժողական ֆունկցիաները	
11:00-13:20	<p>Դասախոսություն</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ստատիկ հավասարակշռության ֆունկցիաներ. <p>Նստելու ունակության զարգացումը</p> <p>Կանգնելու ունակության զարգացումը</p> <ul style="list-style-type: none"> - Լոկոմոտոր-շարժիչ ֆունկցիաների զարգացում. <p>Շարժումների զարգացումը հորիզոնական դիրքում /պառկած/</p> <p>Քայլելու ունակության զարգացումը:</p> <p>Հասկացություն զարգացման արատների մասին.</p> <p>Կմախքի զարգացման արատներ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Գանգի, իրանի, կրծքավանդակի և վերջույթների ոսկրերի զարգացման արատներ - Մկանների զարգացման արատներ <p>Գաղափար մանկական ուղեղային կաթվածի մասին:</p>	Արթուր Մարտիրոսյան

13:20-13:30	Հարցեր և պատասխաններ	
Օր 4՝ ապրիլ 9		
11:00-13:30	Անհետաձգելի բուժօգնություն. նպատակներն ու սկզբունքները:	
11:00-13:20	<p>Դասախոսություն</p> <p>Ուշաթափություն, պատճառներն ու կլինիկական նշանները: Անհետաձգելի բուժօգնությունը ուշաթափության ժամանակ:</p> <p>Փսխումներ: Անհետաձգելի բուժօգնությունը փսխման ժամանակ:</p> <p>Ցնցումներ, պատճառներն ու կլինիկական նշանները: Անհետաձգելի բուժօգնությունը ցնցումների ժամանակ. ԿԱԴ /կողքի ապահով դիրք/ապահովումը:</p> <p>Էլեկտրահարություն: Անհետաձգելի բուժօգնությունը: Վերքեր, քթային արյունահոսություն, պատճառներն ու նշանները: Անհետաձգելի բուժօգնությունը:</p> <p>Սալջարդ, հոդախախտ: Անհետաձգելի բուժօգնությունը:</p> <p>Ջերմային այրվածքներ: Անհետաձգելի բուժօգնությունը:</p> <p>Օտար մարմնով շնչուղիների խցանում: Անհետաձգելի բուժօգնությունը այդ դեպքերում:</p> <p>Անհետաձգելի բուժօգնությունը այդ տարբեր արտակարգ իրավիճակներում:</p>	Արթուր Մարտիրոսյան
13:20-13:30	Հարցեր և պատասխաններ	
Օր 5՝ ապրիլ 20		
13:00-15:30	Մերսման մեթոդիկական և մարմնամարզությունը երեխայի կյանքի առաջին տարում	
13:00-15:20	<p>Դասախոսություն</p> <p>Մերսման հիգիենիկ պայմաններ, մերսման համար ներկայացվող պահանջներ, սանիտարահիգիենիկ պայմաններ:</p> <p>Մերսման ցուցումներ և հակացուցումներ, մերսման կատարման տևողություն և կրկնման հաճախականություն:</p> <p>Մանկական տարիքում կիրառվող մերսման հնարքներ, նրանց ֆիզիոլոգիական ազդեցությունը.</p>	Նաիրա Ապրեսյան

	շփում, տրորում, ճմլում, թրթռում, թակում:	
15:20-15:30	Հարցեր և պատասխաններ	
Օր 6՝ ապրիլ 22		
13:00-15:30	Մերսումը և մարմնամարզությունը 3-4 ամսական երեխաների համար	
13:00-13:40	Դասախոսություն Մերսման և մարմնամարզության ազդեցությունը, նպատակը 3-4 ամսական երեխաների համար: Տրորում: Տրորման ձևերը, ազդեցությունը, ճիշտ կատարման տեխնիկան:	Նաիրա Ապրեսյան
13:40-15:20	Գործնական աշխատանք Մասնակիցները փոքր խմբերի միջոցով կկատարեն՝ - Վերին վերջույթի, ստորին վերջույթի, որովայնի, մեջքի տրորում, - Ոտքերի ռեֆլեկտոր վարժություն ուղղահայաց, հորիզոնական դիրքում, - Փորի վարժություն /կեցվածքի ռեֆլեքս/, - Շրջում մեջքից փորի վրա, - Ողնաշարի ռեֆլեկտոր տարածում, ոտնաթաթի ծալում, տարածում	Նաիրա Ապրեսյան
15:20-15:30	Հարցեր և պատասխաններ	
Օր 7՝ ապրիլ 24		
13:00-15:30	Մերսումը և մարմնամարզությունը 4-6 ամսական երեխաների համար	

<p>13:00-13:40</p>	<p>Դասախոսություն</p> <p>Մերսման և մարմնամարզության ազդեցությունը, նպատակը 4-6 ամսական երեխաների համար:</p> <p>Ակտիվ և պասիվ վարժությունների դերը իրանի մկանների զարգացման և ամրապնդման համար:</p> <p>Ճմլում: Ճմլման ազդեցությունը, ճիշտ կատարման տեխնիկան:</p> <p>Թրթռում: Թրթռման ազդեցությունը, ճիշտ կատարման տեխնիկան:</p> <p>Թակում: Թակում հնարքի ազդեցությունը, ճիշտ կատարման տեխնիկան:</p> <p>Դիաֆրագմալ մերսման կատարման տեխնիկան:</p> <p>Պասիվ և ակտիվ վարժությունների կատարման տեխնիկայի ցուցադրում, կրկնման հաճախականությունը և տրոհությունը:</p>	<p>Նաիրա Ապրեսյան</p>
<p>13:40-15:20</p>	<p>Գործնական աշխատանք</p> <p>Մասնակիցները փոքր խմբերի միջոցով կկատարեն՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - Վերին վերջույթի, ստորին վերջույթի, որովայնի, մեջքի, ոտնաթաթի շփում, օղակաձև տրորում, ճմլում, թրթռում, թակում: - Կրծքավանդակի մերսում - Դիաֆրագմալ մերսում - Ձեռքերի խաչաձևում կրծքավանդակին և տարածում դեպի կողմերը: - Պասիվ նստեցում - Ակտիվ նստեցում - Դահուկային քայլք - Ոտքերի հաջորդական և համատեղ ծալում - Ողնաշարի և ոտքերի ռեֆլեկտոր տարածում /կեցվածքի ռեֆլեքս/ - Շրջում մեջքից փորի վրա - Ուսերի շարժում դեպի հետ և թիակների մոտեցում: - Քայլեցում - Հեծանվորդի շարժումներ - Ոտնաթաթերի վարժություն 	<p>Նաիրա Ապրեսյան</p>

15:20-15:30	Հարցեր և պատասխաններ	
Օր 8՝ ապրիլ 27		
13:00-15:30	Մերսումը և մարմնամարզությունը 6-9 ամսական երեխաների համար /չորրորդ կոմպլեքս/	
13:00-13:40	Դասախոսություն 6-9 ամսական երեխաների ֆիզիկական առանձնահատկությունները: Խաղերի կարևորությունը և նպատակը: Ուտնաթաթի մերսման առանձնահատկությունն այս հասակում: Մանկական հասակում մերսման ճիշտ կատարման տեխնիկայի ցուցադրում:	Նաիրա Ապրեսյան
13:40-15:20	Գործնական աշխատանք Մասնակիցները փոքր խմբերի միջոցով կկատարեն՝ <ul style="list-style-type: none"> - Նախորդ կոմպլեքսի բոլոր վարժությունները - Երեխայի նստած դիրքով բոքս վարժություն - Փորի վարժություն - Աղջիկ երեխաների համար նախատեսված վարժություն - Տղա երեխաների համար նախատեսված վարժություն 	Նաիրա Ապրեսյան
15:20-15:30	Հարցեր և պատասխաններ	
Օր 9՝ ապրիլ 29		
13:00-15:30	Մերսումը և մարմնամարզությունը 9-12 ամսական երեխաների համար /հինգերորդ կոմպլեքս/	

13:00-13:40	<p>Դասախոսություն</p> <p>Երեխայի ստատիկ ֆունկցիայի զարգացումը: Տարբեր նպատակային, այլ համագործակցված շարժումներ:</p> <p>Վարժություններ, որոնց կատարման համար օգտագործվում են առարկաներ՝ օղակներ, փայտյա ձողիկներ:</p> <p>Բանավոր խոսքը, հրահանգները /կանգնի՛ր, պռոկի՛ր, ձեռքս տու՛ր/ որպես օգնող միջոց:</p> <p>Ստորին, վերին վերջույթների, իրանի մկանների ամրապնդման համար կատարվող ակտիվ վարժությունների և շնչառության խորացմանը նպաստող վարժությունների ցուցադրում:</p> <p>Վարժությունների կատարման նպատակը, կրկնման հաճախականությունը և տևողությունը:</p>	Նաիրա Ապրեսյան
13:40-15:20	<p>Գործնական աշխատանք</p> <p>Մասնակիցները փոքր խմբերի միջոցով կկատարեն՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - Նախորդ կոմպլեքսի բոլոր վարժությունները - Օղակների օգնությամբ շրջանաձև շարժումներ /պահիվ, մասամբ և ակտիվ վարժություններ/ - Նստեցում՝ մեջքի վրա պռոկած դիրքից - Նստեցում օղակների օգնությամբ - Քայլեցում օղակների օգնությամբ և շարժվող որևէ ապահով առարկայից բռնած - Իրանի թեքում և ուղղում - Կքանստում՝ օղերից բռնած - Կամրջակ - Նպատակային ազատ քայլ 	Նաիրա Ապրեսյան
15:20-15:30	Հարցեր և պատասխաններ	
Օր 10՝ մայիս 1		
13:00-15:30	<p>Մանկական հասակում հաճախակի հանդիպող հիվանդությունների ժամանակ կատարվող բուժական մերսումը և մարմնամարզություն՝ բուժական ֆիզկուլտուրա: Ծուռվզություն, ծուռթաթություն:</p>	
13:00-13:40	<p>Դասախոսություն</p> <p>Ծուռվզություն:</p>	Նաիրա Ապրեսյան

	<p>Առաջացման պատճառները: Կլինիկական արտահայտման ձևերը: Բուժման ձևերը՝ դիրքարժույթյուն, ֆիզիոթերապիա, բուժական մերսում, բուժական մարմնամարզություն: Բուժական մերսման կատարման տեխնիկան, կիրառվող հնարքները, ցուցումներ, հակացուցումներ, կուրսի կրկնման հաճախականությունը, տևողությունը: Ծուղթաթություն:</p> <p>Բնորոշման ձևերը՝ սուպինացիա, պրոնացիա, ադդուկցիա: Առաջացման պատճառները: Կլինիկական ախտանշանները /թեթև, միջին և ծանր ձև/: Բուժման մեթոդները՝ բուժական մերսման, բուժական մարմնամարզություն, պարաֆինոթերապիա: Բուժական մերսման կատարման տեխնիկան, կիրառվող հնարքները, ցուցումներ, հակացուցումներ, կուրսի կրկնման հաճախականությունը, տևողությունը:</p>	
13:40-15:20	<p>Գործնական աշխատանք</p> <p>Մասնակիցները փոքր խմբերի միջոցով կկատարեն՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - Բուժական մերսում և բուժական ֆիզկուլտուրա ծուղթաթության ժամանակ - Բուժական մերսում և բուժական ֆիզկուլտուրա ծուղթաթության ժամանակ: 	Նաիրա Ապրեսյան
15:20-15:30	Հարցեր և պատասխաններ	
Օր 11՝ մայիս 4		
13:00-15:30	Ճ-աձև, Օ-աձև ուղքեր	

13:00-13:40	<p>Դասախոսություն</p> <p>Օ-աձև ուղքեր: առաջացման պատճառները, կլինիկական պատկերը, բուժում՝ բուժական մերսում և բուժական ֆիզկուլտուրա: Բուժական մերսման կատարման տեխնիկան, կիրառվող հնարքները, ցուցումներ, հակացուցումներ, կուրսի կրկնման հաճախականությունը, տևողությունը:</p> <p>Մ-աձև ուղքեր: Առաջացման պատճառները, կլինիկական պատկերը, բուժում՝ բուժական մերսում և բուժական ֆիզկուլտուրա: Բուժական մերսման կատարման տեխնիկան, կիրառվող հնարքները, ցուցումներ, հակացուցումներ, կուրսի կրկնման հաճախականությունը, տևողությունը:</p>	Նաիրա Ապրեսյան
13:40-15:20	<p>Գործնական աշխատանք</p> <p>Մասնակիցները փոքր խմբերի միջոցով կկատարեն՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - Բուժական մերսում և բուժական ֆիզկուլտուրա Օ-աձև ուղքերի ժամանակ - Բուժական մերսում և բուժական ֆիզկուլտուրա Մ-աձև ուղքերի ժամանակ 	Նաիրա Ապրեսյան
15:20-15:30	Հարցեր և պատասխաններ	
Օր 12՝ մայիս 6		
13:00-15:30	Կոնքազդրայինյ հողի դիսպլազիա, հարթաթաթություն	
13:00-13:40	<p>Դասախոսություն</p> <p>Կոնքազդրայինյ հողի դիսպլազիա: Առաջացման պատճառները, կլինիկական ախտանշանները, ձևերը, բարդության աստիճանները ախտորոշում, ռենտգեն հետազոտություն, բուժում՝ բուժական մերսում, բուժական ֆիզկուլտուրա:</p> <p>Հարթաթաթություն: Առաջացման պատճառները, կլինիկորեն արտահայտման ձևերը, բարդության աստիճանները, ախտորոշման ձևերը, բուժում՝ բուժական մերսում, բուժական ֆիզկուլտուրա:</p>	Նաիրա Ապրեսյան

13:40-15:20	Գործնական աշխատանք Մասնակիցները փոքր խմբերի միջոցով կկատարեն՝ - Բուժական մերսում և բուժական ֆիզկուլտուրա կոնքազդրային հողի դիսպլազիայի ժամանակ: - Բուժական մերսում և բուժական ֆիզկուլտուրա հարթաթաթության ժամանակ	Նաիրա Ապրեսյան
15:20-15:30	Հարցեր և պատասխաններ	
Օր 13՝ մայիս 7		
13:00-15:30	ԲՖԿ-ն մանկական ուղեղային պարալիզի ժամանակ (ՄՈՒԿ)	
13:00-13:40	Դասախոսություն Մանկական ուղեղային կաթված, տեսակները: Կլինիկական ախտանշանները, ախտորոշում, բուժում:	Նաիրա Ապրեսյան
13:40-15:20	Գործնական աշխատանք Փոքր խմբերի և դերային խաղերի մեթոդներով մասնակիցները, պահպանելով օրգանիզմի բեռնվածությունը, չափավորումը, հիգիենայի և անվտանգության կանոնները, կտիրապետեն ՄՈՒԿ-ի ժամանակ կիրառվող՝ - ակտիվ վարժություններին, - պասիվ վարժություններին, - բուժական մերսման մեթոդիկային	Նաիրա Ապրեսյան
15:20-15:30	Հարցեր և պատասխաններ	
Օր 14՝ մայիս 8		
13:00-15:30	Ընդհանուր թեմայի ամփոփում: Գիտելիքների ստուգում հարցուպատասխանների և գործնական առաջադրանքների միջոցով	
13:00-13:40	Դասախոսություն Գիտելիքների ստուգում հարցուպատասխանների միջոցով:	Նաիրա Ապրեսյան
13:40-15:30	Գործնական աշխատանք Գիտելիքների ստուգում գործնական առաջադրանքների միջոցով:	Նաիրա Ապրեսյան